

ПАРТИЯ АМЫДЫРАЛЫ

Херэеженнер ортузунга ажилды экижидер

Тому районун Бин-Хем сумузда

«Май 1» колхоз тургустунгадан бээр ий чыл аяк турар. Во аразында колхозчулар бодуну анык колхозун организаа болгон. Ажыл-агый талазы-биле быжылгаар дээш бедик чүткүлдү-биле ажилдап турарлар. Эң ылаңгыя херэежен колхозчуларын аразында өшөр Дамдыла, Мылай, Декагей болгаш оон-даа өскөлөр онаалкан үлүг нормаларын үргүлчү анык күөсөдир турарлар. Колхозчу херэеженнер боду-ругте ажилында эки ажилдавышаан, боттарының нити билин бедилер талазы-биле база идепкейлиг ажилдап турарлар. Колхозта бижик билбесте-нин болгаш биче бижиктиглерин бөлү-мүн организаап тургускан. Оң баш-кызы комсомолчу Беник эки ажилдап турар.

Колхозчу херэеженнер ол хире кы-ып ажилдап турганда ында херэежен-нер организаа чыгыш коммунист Ичиндей херэеженнер ортузунда партияны массалыг кижизидиле аныктын мы-райа чорутпайн турар. Ол херэежен-нер ортузунга организааа ажил чорудар хамаан чок. Хары боду кол-хозчу херэеженнерден чыдып каап турар. Херэеженнер ортузунга хура-лар-даа, тандыла массалыг ажил-даа чорутпайн турар. Колхозчу херэеженнерин билин бедилер, олар-ны куш-ажылга идепкейлиг кийриш-терин организааа партияны

хүлээлгезин ол шуут херекке албайн турар. Ол боду шагдап бээр херэежен-нер ортузунга ажилды кылып чораян болгаш бир эвес сонугалдыг болза канчаар-даа ажилдап шыдаар учурлуг кижидер.

1950 чылдың декабрыде ВКП(б) райкомунун бөрозунга Ичиндейни илет-кедин дыңнаш, моон сонгаар эки ажилдаар дугайында аңаа тодаргай айтышкыннарын берген турбуна, ол оон оон-даа ажил кылбайн.

ВКП(б) райкомунун херэеженнер ор-тузунга ажил ч-рүдүр кидизинден ажил негээрге эш Ичиндей колхозта партия эге организааа мөңө дузаламчы көргүсөс чүвө-дир деп харылаар, ыңчаарга ук партия эге организааа секретари негедде салырга ВКП(б) райкомунун херэе-женнер ортузунга ажил чорудар киди-зи мөңө айтышкын бербес чүвө-дир деп харылаа нааш, аңаа олуруп турар чүлү бар.

Колхозчу херэеженнер ортузунга ор-ганизаа болгаш кижизидилеги ажил чорутуун дээш хойнүг идепкей-биле сонуп каарга мынчага чедир кандыг-даа ажил кылбайн, олуруп турар Ичиндейни бир шидин тывар болза чогуур.

К. КУСКЕЛДЕЙ,

ВКП(б) Тому районунун херэе-женнер ортузунга ажил чорудар кидизини эрелекчи.

Партия өөредилгезинче кичээнгей салыр

Сут-Хөл районун Хөлчүктүг суму-аунда партия-комсомолдун полит-школа-ы бар. Ук школа эртен күстен бээр чүткө ийи каттап кичээл кылгаш оң-биле соскап каан. Сумуда коммунисттер болгаш комсомолчулар ам кандыг-даа кичээл кылбайн турар.

Сумуда партия эге организааа-зы-ның секретари Чүлдүм партия ажилын шуут кылбайн турар. Ол суму Совети-нин секретариниң хүлээлгезин дап-кырлап турар болгаш партия ажилы-к ийи дугаар черегин херээ кылдыр көрүп турар.

Сумуда партия ажилы ындыг багай тургустунгаанын харааы-биле ында Хорба секретарылан комсомол эге ор-ганизааа чүнү-даа кылбайн турар. Комсомолдун массалыг кижизидилеги ажилы шуут чорутпайн турарының ха-рааы-биле сумунун чамдык черлерин-де анык өскөннөри талазында эргэ-бүзүн күдээш кылдыр болгаш хам-ламага чүдүр чорутканын чорудуп тур-р чүдүр бар.

ВКП(б) Сут-Хөл району болгаш ВЛКСМ району бо дугайын чүү деп көрүп турар ирги?

М. СОКСУТ.

Бүгү-ниитиниң күжү-биле

Чоокта чаа Чаа-Хөл районун Кы-ыл-Даг сумуда партия эге организа-аа Шерник аттыг, «Бурунгаар» колхозтарга бүгү-ниитиниң шеф а-жы-нын организааа дугайында колхоз-чуларны, хуу ажил-агыйлыг чонну кыйгырган. Ол кыйгыргыга чон көдүр-лүп үнгөн. Шеф ажилыга хой кижиз-киришкен.

Тайгада 114 чүдүктү 33 шанактыг айттар-биле сумунун төвүнге чедир да-жылгап өрткөн. Тайгада 235 кезек чүдүктү кезип беткээш, шеф ажилы-ның кижизидилеги 5 километр мрак черден 80 кубометр ыяшты кезип, школага беткеп берген. Аңаа бир ду-гаар участка Суунай бир шанактыг а-т-биле 8 кубометр, ол ышкыш Ша-

тар база 7 кубометр ыяшты өөрткөн.

Ыяш кезикчилери Минчит-оол, Кы-ыл-оол олар ажил нормазын хүнде 130—150 хуу күөсөдир турган. Шер-ник аттыг колхозтун кижизидилеги Ан-Хем суурга чедир 67 чүдүктарны өөр-тү чедирген. Шеф ажилының хүне-ринде ол ажилга киришкен колхозчу-ларын чонун ортузунга 5 улаа со-лун номчулганын чоруткан, база ажил-дын түннелдерин көргүзүп турар агит-хуудустарын 3 каттап үндүргөн. Шеф ажилын моон сонгаар дыштаныр, азы хостуг хүннерде үргүлчүл чорудар.

Х. САРЫГООЛ,

Кызыл-Даг сумуда партия эге организааа-зының секретари.

Кызылдың автотранспорт конто-разының стахановчу-фрезеровщи-ги Савинцев бодунуң ажилының дуржулгазын радио-биле дамчыдып турары.

Чуруу А. Ермолаевни.

Колхозчу херэеженнер

Чөөн-Хемчик районун «Кызыл тар-аачын» колхозтун херэеженнери колхоз-ту болшевикчи, боттарының амыды-ралын улам бай-шыгар болдурар со-рулганы күөсөдир—каран-кызыл куш-ажылдан хамааржыр деп чүвени эки билип турарлар. Бичангап, оларның куш-ажылга ынакшылы улам-на өзүп, чаа сайырап олурар колхозчуң ор-ганизаа-ажыл-агыйын быжылгаар дээш, политиктиг болгаш ажил-иши көдүр-лүшкүн-биле социалисттик чаа амыды-рал дээш демисеип турарлар.

Колхозтун кандыг-даа бүдүрүлгелеринде олар эр улус-биле деңге ажил-дап турарлар. Колхозчу куш-ажылга киришпес, чалгаа болгаш олутпай чорук болза, нитиниң эрге-ажынага хоралыг болгаш алдаржок херек деп чүвени кол-хозчу херэеженнер эки билер апарган-нар. Ол колхоз болза, районда улгатыр катыштырган колхозтарның бирээзи.

Колхозчу херэеженнерин бригадазы 1950 чылдың дүргүзүндө чуртталганын 15 бакынарнын кырын докуртаан, школага 3000 тубуйну кылып берген, 3039 метр черниң эрги буга унун бол-гаш 4590 муң метр чаа буга унун кас-кан, 5000 метр узуу хемчээлдег черин тараа нажаазын туткан, 58 га тараа шөлүнүң хараганын аштаан. Оон ыңай олар эртен чылын 20 га кызыл-тасты, 23 га чидге тарааны куш кадыры-биле кезип ажаганаар. Эмелге черинге 1016 кубометр одаар ыяшты хап бет-кеп бергенер.

Куш-ажылга үргүлчү идепкейлиг кир-жи келгенин түннелде херэежен-нер—Норжунмаа 815, Дывыш — 400, Дүктүг-Уруг 358, Мыйдок — 338, 60 хардыг Барынаа безин 215 куш хүн-нерин ажилдап алганар. Ол колхозтун херэеженнери амгы үеде одаар ыяш бе-леткеп турарлар.

Колхозчу херэеженнери куш-ажылга бүрүнү-биле кириштергелээде, колхоз-ка уругтар элсини организааа-ры-ның эргежок чүгүлээш херэеженнер не-геп турарлар. Ол дугайында колхоз баш-таар черинден ажилдап организааа-рын дилевишаан, олар болза, чакы-та-рыла компаниязынга шуутузу эвиле-диг кирижин улуу-биле күзөп турар-лар.

О. СЕРИНСО.

Школарларнын экзаменнерге белеткелин чедишкенин чорудар

Ийи дугаар чартык чылда, ылангыя дөрт дугаар улдунда районнарны, хоорайның улус өөредилге кидистерин-ниң болгаш школарлар удуруткучулары-ның, башкыларның чутула сорулгазы болза, ам болур чаксы экзаменнерге организааа эки белеткенири, экзамен-нерни организааа болгаш политика талазы-биле бедик деңгелдег чорудары болур.

Эртен өөредилге чылының ажилы-ның дуржулгазы чүнү көргүсөниң дизе-кайда-ла улус өөредилге органны-ның, школарларны удуруткучулары бол-гаш башкылар бо айтыргыны күрүне-ниң чутула херээ кылдыр көрүп, олче сагыш салган турар болдур, аңаа экза-меннер организааа болгаш чедиш-кинин эртип турарын айткан.

Ам болур экзаменнерге чогуур өйү-нде болгаш шынарлыг белеткениринче бүгү башкыларны болгаш өөреникчи-лерин мобилизааа, бүгү кластарның болгаш эртериниң талазы-биле күрү-не программаларын чогуур үезинде сан-даа, шынар-даа талазы-биле күөсө-дир дээш башкыларның ажилын хы-нарын чиди-биле күштелдирер чорук чутула. Оон-биле чергелештир, башкы-ларга чутула практиктиг дузаламчыны көргүзүр, күрүне программасында көр-дүнгенин өзүгаар бүгү лаборатория ажилдарының, экскурсияларын бол-гаш аңаа тайылбырлыг бижимелдиң ылавыла күөсөдизин чедип алыр херек.

Дөрткү, чедик болгаш онгу клас-сарын башкыларын болгаш өөреник-чилерин ажилына онза хыналданы чорудуп, оларга эргежок чутула прак-тиктиг дузаламчыны көргүзүр. Класс удуруткучуларының, методдуг кат-жышкынының, тус-тус эртеринер ком-миссияларын, өөреникчелер, комсо-мол, пионер организааа-ларының ажилын, хана солунарының, чурук делгелелерин утка-шынарын экза-меннерге белеткепче бүрүн улгандыр тургузар херек.

Өөреникчи бүрүзүнүң өөренип ту-рарының байдалын үргүлчү хынал, оларны хой-ниитиниң ажилында хос-таар, боттарының өөредилгезинде чет-пестерин узуунаар арганы оларга бээр. Өөредилгеге чыдып каап турар өөр-еникчилерин бөлү-биле болгаш тус-тузу-биле немелде кичээлдерин хой-биле чорудуп, бот онаалгаларны бол-гаш консультацияларын организааа.

Экзаменнерге өөреникчилерин бот-кичээл-биле белеткенир чоруунга тус-кай өөредилгелер белеткээр, оларны өөредилгениң көргүзүг материалдары-биле, өөредилге номнары-биле дерип чепсөлөөр, дежурный консультан-тарны башкыларын иштиден органи-зааа. Программалыг материалдың класс катаптаашкынын үргүлчү чору-дарына онза кичээнгей салышаан, аңаа аныз-буру хевирлиг методтарны болгаш хемчеглерин ажилгаар, өөредилгениң көргүзүг материалдарын чеп ажилгаар болгаш өөренип эртерин бижы-биле шигээдип алырынча онза сагыш салыр.

Экзаменнерге эң эки белеткениринче башкыларны, өөреникчилерин болгаш

бүгү ажилдакчыларны кыйгырып турар лозуннар-биле школарны, интернат-тарны, столоваяларны шимеп каас-таар. Ада иелер-биле школарны хары-лаазын күштелдирер. Школарларны экзаменнеринге эң эки белеткенири дээш ада-нелерни болгаш хой-ниитини мобилизааа.

Хүн эртен тудум-на өөредилге чылының төңчүзү чоокшулап олурар. Областың башкылары календарлыг планнарын чогуур хуусааларында че-дишкенин күөсөдир, бүгү өөр-енип турар программалыг материалдык каттаптар, азы өөренип турар чүдүлдерин каттаптарын улуг учур-дузазы дээш боттарының бүгү күште-рин, мергежилин болгаш билин үндү-редди чутула. Өөренип эртен матери-алды баш бурунгаар болгаш үргүлчү каттаптар чорук болза, өөреникчилер ону ханы болгаш уткалыг, бижы-биле шигээдип алырга дузалаар.

Бистиң элзэн хой башкыларымыс каттаптарын өөредилге чылының баштайгы хүннеринден эгелээш-ле чо-рудуп, ону план өзүгаар өөредилге чылының бүгү дүргүзүндө үргүлчүл келгенер. Олар каттаптарын кичээл бүрүзүнге чорудуп турар болгаш өөреникчилер ону эң шигээдип билип алыш дээш каттаптарын бажың онаалгазын кирип турар. Өөреник-чилерин билин быжылгаарының ы-дыг системазы болза, эки түннелди көргүсөн, харын мурунда-ла прак-ти-ка-биле бүзүретиңен болуп турар.

Каттаптарын үстүнде айткан хевирлеринден аңгыда, өске чутула хевирлер база бар, олар өөр-едилге чылының төңчүзүнде аныгыла-нар аргалыг болур. Башкылар эртен кичээлдерин каттаптарын, каттаптар-нын чорудулазын чүгүл олар кичээлдерге, азы өөредилге номнары-ның иштинден аңаа-ла шижилеп алыр чүвө кылдыр канчап-да көрүп болбас. Совет школада өөредилгенин чоруду-газы болза, болушкуннарын болгаш амыдыралдың хой саныг фактыларын өөреникчилер чүгүл эртен өзү-биле шижилеп алырын болдуруп турар чүвө эвес.

Устук классларда өөренип турар төөгү, литература, биология, физика, химия ышкыш эртериниң каттаптар-нын чорудуп турар, олар база онза учур-дузалыг. Покровский, Строкова, Яременко, Мазуревская дээр ышкыш башкылар төөгү, литератураның дур-жулгалыг башкылар теманы өөрениги-нин соонда допчулалдыг кичээлдерин чорудуп турар. Шаң ындыг кичээлдер материалды анализтеп, хой фактылардан болгаш болушкуннардан кол чүдүлдерин шилип ап, оларны байыдар болгаш чутула түннелдерин үндүрениге школа-чыларны чаңкытырып өөредир.

Өөредилге чылының төңчүзүнде доп-чулалдыг кичээлдер оон-даа артык учур-дузалыг ийиксе, азы олар бүгү курстун эң-не кол чүдүлү-биле өөреник-чилерин билин быжылгап байыдар. Оон аңгыда шаң ындыг кичээлдерге чүгүл быжыг билиглерин чедип ап турар эвес, харын оларның эртен

билиглерлиг болур чоруун, өөреникчи-материалдының дугайында, бодуштун болушкуннарын аразында хары-лаазының болгаш оларны болуп тура-рын чыдаганын дугайында чөл билигин олар чедип ап турар.

Тода делгеренгей кичээлдерге баш-кыныг шыгыгы белеткел чутула бол-ур. Башкының чорудар деп турар бесөдизинге, ол талазы-биле айтыр-ларга өөреникчилерин баш бурунгаар таныштырар болгаш белеткээр херек. Оон аңгыда, ол бесөдизге кандыг мате-риалды, канчаар белеткенириниң дуга-йында башкы өөреникчилерге тодаргай консультация кылдыр учурап. Каттаптарын таарымчалыг болуру каттаптарын кичээлдер-биле доп-чулалдыг лекцияларны шын дүштүр-ринден улуг нуруузунда хамааржыр дээрин дуржулгалыг башкыларныг практиказы биске көргүсөн.

Допчулалдыг лекцияларны чедиш-кинин талазы чүл дизе, олар матери-алды байыдар, өөреникчилерге дуза-лаар, өөренип турар айтыргыны элзэн чутула байдалдарыча оларны кичээл-гейин улгандырар.

Физиканың болгаш химияныг жулгаларын, онаалгаларын кылдыр үер үеде башкы оларны өөредир чутула, өөреникчи бүрүзү өөренип чүдүлдерин минимум шижилеп алган бе деп чүвени бир эвес ол ында башкы хынавас болза, физика, биология ышкыш эртерин каттаптарын бүрүн таарымчалыг эвес болур деп чүвө тодаргай. Пра-ктикаларны чорудар дээш, база лабора-тория ажилдарының эң-не чутула дур-жулгаларын өөреникчилер база каттап көргөн турзун дээш өөредилге каби-неттерин болгаш лабораторияларны ам-дыктааштан эгелен деп тургусулар херек.

Каттаптарынның көнүгү делгеренгей хевир апарган билеттер барымдаалаар система чок каттаптарынның буруу шаавар херек. Чамдык башкылар билет келбөөн дээш каттаптарынның амдыга чедир-ле эгеленип турар. Ол өөдө-жок практика өзү барымдаалаар чорук-че кирип турар, ыңчангап оң-биле шыгыгы демисел чорудар херек.

Программалыг материалдың үргүлчү каттаптарынның үезинде хожудап каап турар болгаш ийи чылда чалгыс класска өөренип келген өөреникчилер-биле ажилга онза кичээнгей салыр. Олар курстун кандыг кезектерин шиж-гээдип ап шыдааштын өөренип көр-гөш, оларга немелде кичээлдерин чору-дуп, онаалгаларны хой-биле бээр херек.

Амгы үеде бүгү башкыларныг кол сорулгазы болза, программалыг мате-риалдың өөредилгезин чедишкенин доозар дээш бүгү өөреникчилерге ду-залажыр, өөренип эртен чүдүлдерин ылапты-биле каттаптар, өөреникчилер-ниң билинде хожудаашкыны узуука-ры болур.

И. ПРИНЦЕВ.

ПРОПАГАНДИСК БОЛГАШ АГИТАТОРГА ДУЗАЛАМЧЫ

Улустун чаагай амыдыралынын чайгылыш чок өзери—социалисттик ниитилелдин хоойлузу

ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң болгаш ВКП(б) ТК-ның донгаалын өзү-гаар бо чылдың март 1-де эгелеп чор-уткан калбак хергелелдин барааннары-ның үрүмтөк садарынын өрткөн чин-гелдиз болза, бистиң Төрөөн чуртувус-тун күчүзүнүң быжылгып турарының, совет улустун чаагай амыдыралынын моон сонгаары өзүлдизин чаа бүзү-редик барымдааы болур.

Бистиң чуртувуса коммунизм тур-гузарының улуг программазын төлөп, левинаан «калбак хергелелдин бараан-нарының бүдүрүлгезин калбартырчык, бүгү-ле барааннарын өрткөткөн чоруту-чигетпишаан ажилчы чоннарын амыдырал чуртталгазының деңгелин көдүрениче кол кичээнгейни улгандырган турар» — деп эш Сталин 1940 чылдың февраль 9-та сонукчулар мурунунга чу-гаалаан төөгүлүг чутаагына деңгелдиз.

Ажилчы чоннарын улуг балтыңчы-зын ол айтышкынын коммунист партия болгаш совет чакан чайгылыш чокка боттандырып турар. Хергелелдин барааннарының бүдүрүлгезин улгатыр талазы-биле дайын сөөлүңү беш чыл планына партия улуг чедишкенин чедип алган. Сөөлүг үш чартык чыл-дарың дүргүзүндө бистиң чуртувуста калбак хергелелдин барааннарынын үрүмтөк садарынын өрткөн дөрт каттап чигетип турар. Ол болза, база-ла дайын сөөлүңдө беш чыл планының мурунда чылдары ышкыш совет улус 1950 чылда боттарының маадырлыг кы-амайаң куш ажилы-биле ажил-агый болгаш култура тургузушкунун бүгү адырларында чаа-чаа улуг чедиш-кинирин чедип алганын азында өрткөн чигелелдин чорудар аргалыг бол-ган. Ол чедишкенин болза, совет кижилерин тургузушкуну куш ажилы-ның улунуң дугайын чугаалап турар.

«Правданың» корреспондентизин-биле бесөдизинге эш Сталин Эттинин Совет Эвилелин нүгүлдөп турганын сойгалап илеретпишаан, совет күрүне болза хэ-

маатыныг үлөтүрүн бүгү талазы-биле калбартып турарын, он-он миллиард бюджет чарыгдалдарын негеп турар Волгада, Днепрде, Аму-Дарьяда ышкыш улуг тудуларын эгелээш, база-ла он-он миллиард бюджет чарыгдалдарын негеп турар калбак хергелелдин бараан-нарын өрткөн үргүлчү чигелелдин политиканын үргүлчүл турарын, чүс-чүс миллиард рубльдерин немец энеке-чилерин үргөдөп кааны улус ажил-агыйын каттап тургузарына хергелеп турарын айткан. Коммунисттик туду-гун талазы-биле совет күрүнениң ол конуг улуг ажил чорудулазы совет улустун чаагай амыдыралын моон сон-гаар көдүрениче улганды. Ол болза—совет күрүненин туруштут тайбың политиканын, дайыны болдурбазын болгаш тайбын камгалаарының поли-тиказын көскү херечизи.

Калбак хергелелдин барааннарының бүдүрүлгезин өзүшкүнү болгаш оларын өрткөн үргүлчү чигелелдин политиказы болза, улустун чаагай амы-дыралынын дугайында коммунист пар-тияны үргүлчү сагыш салышкыны-ның көргүзүшкүнериниң бирээзи. Большевиктерин партиясында чонун сонуургалында өске сонуургалы чок. Ажилчы чоннарын амыдырал чурттал-газының материалдыг болгаш култура-лыг деңгелин бедилер дугайында пар-тияны болгаш совет күрүнениң хүн бүрдө сагыш салышкыны социализм-ниң чылгап чок хоойлу.

Улустун чаагай амыдыралының чай-гылыш чок көдүрүшкүнүнүң аргазы социализмниң бодунда, оң нитилел болгаш күрүне тургузуунда салдыган. Ажилчы чоннарын хергелелдин үзү-ктөл чок калбарышкыны болгаш олар-ның хандырылганы чокка социализм утка шынар чок болур.

«Социализм болза чүгүл нитилелдин бүдүрүчү күштериниң күштүг өзүш-күнүн үнденинче, аш-чемниң бол-

гаш барааннарың элбешкенин үндэ-зинге, ажилчы чоннарын бай шыл-далдыг амыдырал чуртталгазын үндэ-зинге, култураның күштүг өзүшкүнүн үнденинче тургузуп болур деп эш Сталин өөредип турар. Азы со-циализм, марксизм социализм болза, хуунуң хергелелин кызырар эвес, а оларны бүгү талазы-биле калбартыр болгаш чечеткелдирер, ол хергелелдер-ни кызырларлар азы оларны ханды-рарында ойталаары эвес, култура та-лазы-биле сайзырангай ажилчы чон кижилерин бүгү хергелелдерин бүгү талазы-биле болгаш бүрүн хандырып болур» (Ленинниң айт-тары, 473 арын).

Мурунда турган бүгү-ле нитилелдерин формализмден социалисттик нитилелдин эң-не артык улуг күштүг болза, ол төөгүде бир-ле дугаарында бүдүрүлгени болгаш улустарын хергелелдин чангыс уга өзүшкүнүн хой нитилел байлаан, массаның материал-дыг чаагай амыдыралынын соскал чок өзүшкүнүн ол медреселди болгаш план өзүгаар холбаштырып турарында болур.

Кул эдилелдин болгаш крепостной нитилелдер дарлакчыларнык нежемп турар байламшылына болгаш массаның адыралынын өзүп турарына эстип кал-гылааны билдингир багай. Эвээш саныг кижилерин бай чо-руу-биле хой улус массаларың ады-турецизиниң аразында тамыны капита-лизм улуг хемчээл биле ханылаткан. Кижини-кижи дарлаарын чок кылган со-циализм болза, улустун чаа-гай амыдыралынын соскал чок бүгү планта хемчээлдезинге, оң материалдыг болгаш сагыш-сеткилдерин күштерин кызырар чок чектелешкенин таарымчалыг байдалды тургускан. Соци-ализм үезинде «бүдүрүлгенин хөгжү-лдиз конкурренцияны болгаш капита-листтик кончаны хандыраарының прин-ципине чагырткан эвес, а планныг удур-

тулганы болгаш ажилчы чоннарын материалдыг, културалыг деңгелин үр-гүлчү көдүренин принципине ча-гырткан турар» (И. В. Сталин. Чогаал, том 12, 321 арында).

Нитилелдин бүдүрүчү күштерин болгаш ажилчы чоннарын амыдырал чуртталгазының материалдыг деңгелин бедилерин чангыс уга өзүшкүнүн социализм бүгү-ле таарымчалыг байдал-дары тургузуп турар. Хой нитилени социалисттик өңчүзү болур бүдүрүлгенин бүгү чепсээ ажилчы чоннарын сонуур-галына бараан болуу-биле тургустун-ган. Ажилчы чоннар боттарына, бот-тарының күрүзениге, боттарының нитилениге ажилдап турарын медресеп билер чорук куш ажилды хүндүлдир, элдарын, шылгаргайың болгаш маа-дырлыг чоруктун херээ кылдыр куудуп турар. Ол болза, чаа, коммунист нитилелди тургузарынын кол таарым-чалыг байдалды болур куш-ажылдың бүт-дүрүчүлүн соскал чокка бедилерин күчүлүг быразы болуп турар.

Хой нитиниң бүдүрүлгезин, оон бурунгаар үргүлчү хожурунун эң-не үр-түңнелдин хандырып турар улуг күш болза, большевик партияга удур-ган социалист күрүне болур. Күрүне-нин бүгү-ле ажил агай болгаш култура талазы-биле ажил чорудулазын, улус-тун чогадыкчы күжүн социализмниң артык күштүг аргаларын эң-не болдунар-ны-биле ажилгаарыча партия утлап баштап турар.

ССРЭ-ниң ажилчы-чоннарын мате-риалдыг чаагай амыдыралынын үргүлчү бедил турарын, оларны хергелелин соскал чокка өзүп турары болза бүдүрүлгени калбартырынын донтаа-мал өзүп турар үнденин болушаан, капитализмниң артыкка бүдүрени-ни кризистерин, ажил чок болур чо-рунтары болдурбазын идегелдиг ба-рымдааы болуп турар.

ССРЭ-ни

Сларның дугайында онзалап сагыш салыр

Сүт-Хөл районун Хер-Тайга суму-зунуң девискээринде хуу арат ажал-агылыг 60 ажыг өрөгелер бар.

Олар суму төвүндөн 60—70 кило-метр ырак черлерде — Алды-Ишкин-ий адырктар баштарында, алды-үстүү үзүн-ойларда, алды-үстүү ши-вилгилерде болгаш кургалдарда эр-гачыл-биле хевээр чурттап турарлар. Ында он сес хардан өрү назылыг 140 ажыг кижилер бар.

Партияның болгаш комсомолдун район комитеттери ол чонун ортузун-га массалыг агитация болгаш культу-рыдышкын ажалдарын калбарты-ын удуртпайн келген.

Партия райкому районоң медээзин дугаар ол черлерде бижик өөредилге-нин бөлүмнери бар болгаш ажалдар бар деп санап турар, а херек кырын-бикити биче билер болгаш билбес-сунту узтаарының бөлүмнери эки-адаастай берген. Ол чутула ажал-коммунистерниң болгаш комсомол-дарының күжүн мобилизастаан.

Сумуда дыка хой школа назылыг-руглар бүгү нитиниң ылазыла өөр-едилгезинче хаара тутунмаан. Чикээ-Долума, Серемаа, Курутай, Санчы, Баг-ыштай, Сопта болгаш оон-даа өскө-араттарын оолдар, кыстары бүдүүлүк-амыдыралдың байдалында өзүп турар-лар. Сумуда аныктарның иштінде болгаш назы талазы-биле элзэн улгады-берген-даа кижилериниң иштінде мага-зин, школа, эмнелге болгаш суму-дун албан черлерин-даа барып көрбөзөн ки-жилер бар.

Херээжен чонун ортузунга олар-нын культуруг болгаш политикаг-женелин бедилер тодаргай ажалдар-чорутунай турар. Күрүнө дузалам-чызын ал турар хой уругларыг ада-иелер Конгар, Чотта, Аймай-оол болгаш оон-даа өскөлөр ол ашаны уругларын культуруг өстүрүп кижизидеринге чөп-ажыгылар турарлар.

Өг-өрөгелерге большевикчи агитация-ажылын чорудары соскан. Област-солуннары чакгычыларга чогуур үезин-де таравастан, а чамдыкта 2—3 неде-ляныч солуннары харуга четкилээр, ону шүптүзүн номчул таныкыры би-жикти биче билер кижилерге конгүт-берге. Политиктиг болгаш эртем-билиг-теаларына лекциялар номчулгаларын район-даа, суму-даа удурткучлары-кээп кылбайн турарлар.

Партийки-политиктиг ажалдарның четпезин ажыглап алгаш, шаңын чу-дугезиниң херээн уламчалып турар-лар сумуда бар. Ишкин-Бажының «жостуун» ажыглап, Кызыл-Тайгадан-кокуш келген Долга дээр хам сумуда-эренер септел чоруп турар алпар-ган. Ол болза, бодунуң хуурамч чоруп-биле чонун мегелен, молчуп чиирин орадылар турар.

Районун партия, комсомол орга-низациялары болгаш культу-чыры-дышының албан черлери ол ырак сумуда ажалчы чонун ортузунга чаа-гай амыдыралдың, социализм тилелге-лериниң пропагандасын күштөлдирер-херек.

О. ХУНА.

бергелериниң күштөлип турары, калбак-херектедиг бараанырының өртүзүнчө моон сонгааргы өзери, акшаның үнө-чоткалыгының күштөлип болур. АКШ-та үндүргү дайн мурунда турган дең-гели-биле демдээрге бо бюджет чы-лында 8 катал, Англияда 4 катал, Фран-цияда 30 катал өскүлөн. Америк бур-жуа парлалыгынын билгениниң өзүлгү-алыгы, Трумэнниң чепсегезинин про-граммасын ботандырганының түнелинде-анаа кудуку американ кижилер арга-чоткун кырындан бодунуң оругларын-ның үжүндөн бежен хууга чедир көзөн-үндүргү кылдыр төлөп турар. Оң-биле-кады өскө өздүзү үргүлү болуп тур-лар. АКШ-та аш-чөмүң үрүмкент са-дарының өртөө 1949 чылда-ла дайн мурундаазында деңгелинден үш катал-оскен.

Англияда өртөктөр дайн мурундаа-зында 4—5 катал, Францияда болгаш-Италияда он катал өскөн. 1951 чылдың-баштай айларында бүгү-ле капиталист-тиг чурттарда өртөктөрдүн чаа-өзүш-күнү болуп турар.

Үндүргүлери улгатырып, өртөктөри-наартып турза-даа АКШ-тың, Англия-ның болгаш өскө-даа капиталисттиг-чурт-тарын чазактары ажал-төлөвирин — кудуладарының политиказын чоруду-турарлар. ажалчыларның ажал төлө-вирин бедилер дээр демисижиниң бүгү-ле орадынышкынын өлүгү-чү аргалар-биле басып турарлар. Оң-түнелинде боттук ажал төлөвирин кон-чү кудулап турар.

Шериг чепсезн бүдүрүп турары ха-маатының продукцияларын бүдүрүл-гезин кызырып турар, маршалыста-тынган чурттарда хамаатының продук-цияларын бүдүрүп турган чүс-чүс бу-дүрүлгө черлери хадгынын турар, муң-муң ажалчынар ажал чок артып наап-кудумчуларже үндүр октатырып турар.

Капитализмниң ханыг төөгүзүнде буржуазия, массаны дарлаарыга амгы-үеде ышкын ыччар канда-байызын, капитализм чүс-чүс миллион ажалчы-чоннарга мындыг коргунчуг ядалат тү-регини таварыштырбайн турган. Яда-рал-түрегиниң болгаш аштың бүгү-

Кызыл хоорайда А. Пушкин аттыг област библиотеказы хүндүс-күнүң 12 шактан кезжээкин 9 шакка чедир аалчыларын хүлээп ал турар. Ооң аалчылары: өреникчилер, ажалчылар, албан-хаакчытар бө-лүк-бөлүк-биле-даа, чаңгыс-чаңгыстап-даа көзп турарлар.

Сөөлү ийи чылдың дургузунда библиотеказын ном фондузу барык-ла 2 катал өскөн. Ам ында орус болгаш тыва дылдарда 57.786 ажыг-языз-бүрү номнар, брошюралар бар. Оон аңгыда дыка хой саныг төп-болгаш ийикти парлалгалары чагыдып алган. Библиотеказын ном фон-дузунд немелде чагылыг чылдыңна 80.000 рубльди чарыдап турар.

Чуртута: областың А. С. Пушкин аттыг библиотеказы.

Чуруу А. Ермолаевтиң.

Сүт-Хөлде бижик өөредилгезинин чоруп турары

Сүт-Хөлде бижик өөредилгезинин чоруп турарының дугайында районо-эргелекчи эш Балчырын телефон-биле-меделгезин болза: районда 557 бижик-билбес болгаш бижикти биче билерле-рин хаара туткан 34 бижик бөлүмнери бар. Оларда 34 култармейжилер ажал-дап турарлар.

Бижик өөредилгезинин байдалын түс-түс сумулар, колхозтар айы-биле көр-гүзгө: Сүт-Хөл сумузуң Киров ат-тыг колхозта 163 бижик билбес колхоз-чулары өөредип турар 9 саныг бөл-гүм бар. Ол бижик бөлүмнериңде ажалдап турар култармейжилерде-башкы В. Кара 22 кижини бижикке-өөредип турар. Комсомолчу О. Кара-кыс 28 кижини өөредип турар. Школа эрге-лекчи М. Карым 27 кижини өөредип-турар.

Бора-Тайга сумузуң бижик бөлүм-гериңде ажалдап турар култармейжи-лерден комсомолчу М. Дотун-оол 20 кижини өөредип турар. База комсомол-чу кыс О. Хажыг 12 кижини өөредип-турар.

Партийки-политиктиг ажалдарның четпезин ажыглап алгаш, шаңын чу-дугезиниң херээн уламчалып турар-лар сумуда бар. Ишкин-Бажының «жостуун» ажыглап, Кызыл-Тайгадан-кокуш келген Долга дээр хам сумуда-эренер септел чоруп турар алпар-ган. Ол болза, бодунуң хуурамч чоруп-биле чонун мегелен, молчуп чиирин орадылар турар.

Районун партия, комсомол орга-низациялары болгаш культу-чыры-дышының албан черлери ол ырак сумуда ажалчы чонун ортузунга чаа-гай амыдыралдың, социализм тилелге-лериниң пропагандасын күштөлдирер-херек.

О. ХУНА.

бергелериниң күштөлип турары, калбак-херектедиг бараанырының өртүзүнчө моон сонгааргы өзери, акшаның үнө-чоткалыгының күштөлип болур. АКШ-та үндүргү дайн мурунда турган дең-гели-биле демдээрге бо бюджет чы-лында 8 катал, Англияда 4 катал, Фран-цияда 30 катал өскүлөн. Америк бур-жуа парлалыгынын билгениниң өзүлгү-алыгы, Трумэнниң чепсегезинин про-граммасын ботандырганының түнелинде-анаа кудуку американ кижилер арга-чоткун кырындан бодунуң оругларын-ның үжүндөн бежен хууга чедир көзөн-үндүргү кылдыр төлөп турар. Оң-биле-кады өскө өздүзү үргүлү болуп тур-лар. АКШ-та аш-чөмүң үрүмкент са-дарының өртөө 1949 чылда-ла дайн мурундаазында деңгелинден үш катал-оскен.

Англияда өртөктөр дайн мурундаа-зында 4—5 катал, Францияда болгаш-Италияда он катал өскөн. 1951 чылдың-баштай айларында бүгү-ле капиталист-тиг чурттарда өртөктөрдүн чаа-өзүш-күнү болуп турар.

Үндүргүлери улгатырып, өртөктөри-наартып турза-даа АКШ-тың, Англия-ның болгаш өскө-даа капиталисттиг-чурт-тарын чазактары ажал-төлөвирин — кудуладарының политиказын чоруду-турарлар. ажалчыларның ажал төлө-вирин бедилер дээр демисижиниң бүгү-ле орадынышкынын өлүгү-чү аргалар-биле басып турарлар. Оң-түнелинде боттук ажал төлөвирин кон-чү кудулап турар.

Шериг чепсезн бүдүрүп турары ха-маатының продукцияларын бүдүрүл-гезин кызырып турар, маршалыста-тынган чурттарда хамаатының продук-цияларын бүдүрүп турган чүс-чүс бу-дүрүлгө черлери хадгынын турар, муң-муң ажалчынар ажал чок артып наап-кудумчуларже үндүр октатырып турар.

Капитализмниң ханыг төөгүзүнде буржуазия, массаны дарлаарыга амгы-үеде ышкын ыччар канда-байызын, капитализм чүс-чүс миллион ажалчы-чоннарга мындыг коргунчуг ядалат тү-регини таварыштырбайн турган. Яда-рал-түрегиниң болгаш аштың бүгү-

Нымның буруузул?

Ажалчы чонун культуразы, эртем-билиг дээр совет чазак, большевик-партия онза сагышты салып, чаа-чөп-школаарын, өөредилге черлерин улам-калбартып турар. Ындыг турбука, Улуг-Хем районун Шагаан-Арыг хоо-райда 1950 чылдың октябрьде ажал-чоннары аныктарының кезжээк школы-зы сөөлү үеде шуут хагдыган.

Школанң директору турган Күнүчү-база амгы директор Шкаро оларын-харысалга чок ажалдааның өөре-дилгениң кандыг-даа херекселдирер-херек.

О. ХУНА.

бергелериниң күштөлип турары, калбак-херектедиг бараанырының өртүзүнчө моон сонгааргы өзери, акшаның үнө-чоткалыгының күштөлип болур. АКШ-та үндүргү дайн мурунда турган дең-гели-биле демдээрге бо бюджет чы-лында 8 катал, Англияда 4 катал, Фран-цияда 30 катал өскүлөн. Америк бур-жуа парлалыгынын билгениниң өзүлгү-алыгы, Трумэнниң чепсегезинин про-граммасын ботандырганының түнелинде-анаа кудуку американ кижилер арга-чоткун кырындан бодунуң оругларын-ның үжүндөн бежен хууга чедир көзөн-үндүргү кылдыр төлөп турар. Оң-биле-кады өскө өздүзү үргүлү болуп тур-лар. АКШ-та аш-чөмүң үрүмкент са-дарының өртөө 1949 чылда-ла дайн мурундаазында деңгелинден үш катал-оскен.

Англияда өртөктөр дайн мурундаа-зында 4—5 катал, Францияда болгаш-Италияда он катал өскөн. 1951 чылдың-баштай айларында бүгү-ле капиталист-тиг чурттарда өртөктөрдүн чаа-өзүш-күнү болуп турар.

Үндүргүлери улгатырып, өртөктөри-наартып турза-даа АКШ-тың, Англия-ның болгаш өскө-даа капиталисттиг-чурт-тарын чазактары ажал-төлөвирин — кудуладарының политиказын чоруду-турарлар. ажалчыларның ажал төлө-вирин бедилер дээр демисижиниң бүгү-ле орадынышкынын өлүгү-чү аргалар-биле басып турарлар. Оң-түнелинде боттук ажал төлөвирин кон-чү кудулап турар.

Шериг чепсезн бүдүрүп турары ха-маатының продукцияларын бүдүрүл-гезин кызырып турар, маршалыста-тынган чурттарда хамаатының продук-цияларын бүдүрүп турган чүс-чүс бу-дүрүлгө черлери хадгынын турар, муң-муң ажалчынар ажал чок артып наап-кудумчуларже үндүр октатырып турар.

Капитализмниң ханыг төөгүзүнде буржуазия, массаны дарлаарыга амгы-үеде ышкын ыччар канда-байызын, капитализм чүс-чүс миллион ажалчы-чоннарга мындыг коргунчуг ядалат тү-регини таварыштырбайн турган. Яда-рал-түрегиниң болгаш аштың бүгү-

Ажалчы чонун культуразы, эртем-билиг дээр совет чазак, большевик-партия онза сагышты салып, чаа-чөп-школаарын, өөредилге черлерин улам-калбартып турар. Ындыг турбука, Улуг-Хем районун Шагаан-Арыг хоо-райда 1950 чылдың октябрьде ажал-чоннары аныктарының кезжээк школы-зы сөөлү үеде шуут хагдыган.

Школанң директору турган Күнүчү-база амгы директор Шкаро оларын-харысалга чок ажалдааның өөре-дилгениң кандыг-даа херекселдирер-херек.

О. ХУНА.

бергелериниң күштөлип турары, калбак-херектедиг бараанырының өртүзүнчө моон сонгааргы өзери, акшаның үнө-чоткалыгының күштөлип болур. АКШ-та үндүргү дайн мурунда турган дең-гели-биле демдээрге бо бюджет чы-лында 8 катал, Англияда 4 катал, Фран-цияда 30 катал өскүлөн. Америк бур-жуа парлалыгынын билгениниң өзүлгү-алыгы, Трумэнниң чепсегезинин про-граммасын ботандырганының түнелинде-анаа кудуку американ кижилер арга-чоткун кырындан бодунуң оругларын-ның үжүндөн бежен хууга чедир көзөн-үндүргү кылдыр төлөп турар. Оң-биле-кады өскө өздүзү үргүлү болуп тур-лар. АКШ-та аш-чөмүң үрүмкент са-дарының өртөө 1949 чылда-ла дайн мурундаазында деңгелинден үш катал-оскен.

Англияда өртөктөр дайн мурундаа-зында 4—5 катал, Францияда болгаш-Италияда он катал өскөн. 1951 чылдың-баштай айларында бүгү-ле капиталист-тиг чурттарда өртөктөрдүн чаа-өзүш-күнү болуп турар.

Үндүргүлери улгатырып, өртөктөри-наартып турза-даа АКШ-тың, Англия-ның болгаш өскө-даа капиталисттиг-чурт-тарын чазактары ажал-төлөвирин — кудуладарының политиказын чоруду-турарлар. ажалчыларның ажал төлө-вирин бедилер дээр демисижиниң бүгү-ле орадынышкынын өлүгү-чү аргалар-биле басып турарлар. Оң-түнелинде боттук ажал төлөвирин кон-чү кудулап турар.

Шериг чепсезн бүдүрүп турары ха-маатының продукцияларын бүдүрүл-гезин кызырып турар, маршалыста-тынган чурттарда хамаатының продук-цияларын бүдүрүп турган чүс-чүс бу-дүрүлгө черлери хадгынын турар, муң-муң ажалчынар ажал чок артып наап-кудумчуларже үндүр октатырып турар.

Капитализмниң ханыг төөгүзүнде буржуазия, массаны дарлаарыга амгы-үеде ышкын ыччар канда-байызын, капитализм чүс-чүс миллион ажалчы-чоннарга мындыг коргунчуг ядалат тү-регини таварыштырбайн турган. Яда-рал-түрегиниң болгаш аштың бүгү-

Ажалчы чонун культуразы, эртем-билиг дээр совет чазак, большевик-партия онза сагышты салып, чаа-чөп-школаарын, өөредилге черлерин улам-калбартып турар. Ындыг турбука, Улуг-Хем районун Шагаан-Арыг хоо-райда 1950 чылдың октябрьде ажал-чоннары аныктарының кезжээк школы-зы сөөлү үеде шуут хагдыган.

Школанң директору турган Күнүчү-база амгы директор Шкаро оларын-харысалга чок ажалдааның өөре-дилгениң кандыг-даа херекселдирер-херек.

О. ХУНА.

бергелериниң күштөлип турары, калбак-херектедиг бараанырының өртүзүнчө моон сонгааргы өзери, акшаның үнө-чоткалыгының күштөлип болур. АКШ-та үндүргү дайн мурунда турган дең-гели-биле демдээрге бо бюджет чы-лында 8 катал, Англияда 4 катал, Фран-цияда 30 катал өскүлөн. Америк бур-жуа парлалыгынын билгениниң өзүлгү-алыгы, Трумэнниң чепсегезинин про-граммасын ботандырганының түнелинде-анаа кудуку американ кижилер арга-чоткун кырындан бодунуң оругларын-ның үжүндөн бежен хууга чедир көзөн-үндүргү кылдыр төлөп турар. Оң-биле-кады өскө өздүзү үргүлү болуп тур-лар. АКШ-та аш-чөмүң үрүмкент са-дарының өртөө 1949 чылда-ла дайн мурундаазында деңгелинден үш катал-оскен.

Англияда өртөктөр дайн мурундаа-зында 4—5 катал, Францияда болгаш-Италияда он катал өскөн. 1951 чылдың-баштай айларында бүгү-ле капиталист-тиг чурттарда өртөктөрдүн чаа-өзүш-күнү болуп турар.

Үндүргүлери улгатырып, өртөктөри-наартып турза-даа АКШ-тың, Англия-ның болгаш өскө-даа капиталисттиг-чурт-тарын чазактары ажал-төлөвирин — кудуладарының политиказын чоруду-турарлар. ажалчыларның ажал төлө-вирин бедилер дээр демисижиниң бүгү-ле орадынышкынын өлүгү-чү аргалар-биле басып турарлар. Оң-түнелинде боттук ажал төлөвирин кон-чү кудулап турар.

Шериг чепсезн бүдүрүп турары ха-маатының продукцияларын бүдүрүл-гезин кызырып турар, маршалыста-тынган чурттарда хамаатының продук-цияларын бүдүрүп турган чүс-чүс бу-дүрүлгө черлери хадгынын турар, муң-муң ажалчынар ажал чок артып наап-кудумчуларже үндүр октатырып турар.

Капитализмниң ханыг төөгүзүнде буржуазия, массаны дарлаарыга амгы-үеде ышкын ыччар канда-байызын, капитализм чүс-чүс миллион ажалчы-чоннарга мындыг коргунчуг ядалат тү-регини таварыштырбайн турган. Яда-рал-түрегиниң болгаш аштың бүгү-

Ажалчы чонун культуразы, эртем-билиг дээр совет чазак, большевик-партия онза сагышты салып, чаа-чөп-школаарын, өөредилге черлерин улам-калбартып турар. Ындыг турбука, Улуг-Хем районун Шагаан-Арыг хоо-райда 1950 чылдың октябрьде ажал-чоннары аныктарының кезжээк школы-зы сөөлү үеде шуут хагдыган.

Школанң директору турган Күнүчү-база амгы директор Шкаро оларын-харысалга чок ажалдааның өөре-дилгениң кандыг-даа херекселдирер-херек.

О. ХУНА.

бергелериниң күштөлип турары, калбак-херектедиг бараанырының өртүзүнчө моон сонгааргы өзери, акшаның үнө-чоткалыгының күштөлип болур. АКШ-та үндүргү дайн мурунда турган дең-гели-биле демдээрге бо бюджет чы-лында 8 катал, Англияда 4 катал, Фран-цияда 30 катал өскүлөн. Америк бур-жуа парлалыгынын билгениниң өзүлгү-алыгы, Трумэнниң чепсегезинин про-граммасын ботандырганының түнелинде-анаа кудуку американ кижилер арга-чоткун кырындан бодунуң оругларын-ның үжүндөн бежен хууга чедир көзөн-үндүргү кылдыр төлөп турар. Оң-биле-кады өскө өздүзү үргүлү болуп тур-лар. АКШ-та аш-чөмүң үрүмкент са-дарының өртөө 1949 чылда-ла дайн мурундаазында деңгелинден үш катал-оскен.

Англияда өртөктөр дайн мурундаа-зында 4—5 катал, Францияда болгаш-Италияда он катал өскөн. 1951 чылдың-баштай айларында бүгү-ле капиталист-тиг чурттарда өртөктөрдүн чаа-өзүш-күнү болуп турар.

Үндүргүлери улгатырып, өртөктөри-наартып турза-даа АКШ-тың, Англия-ның болгаш өскө-даа капиталисттиг-чурт-тарын чазактары ажал-төлөвирин — кудуладарының политиказын чоруду-турарлар. ажалчыларның ажал төлө-вирин бедилер дээр демисижиниң бүгү-ле орадынышкынын өлүгү-чү аргалар-биле басып турарлар. Оң-түнелинде боттук ажал төлөвирин кон-чү кудулап турар.

Шериг чепсезн бүдүрүп турары ха-маатының продукцияларын бүдүрүл-гезин кызырып турар, маршалыста-тынган чурттарда хамаатының продук-цияларын бүдүрүп турган чүс-чүс бу-дүрүлгө черлери хадгынын турар, муң-муң ажалчынар ажал чок артып наап-кудумчуларже үндүр октатырып турар.

Капитализмниң ханыг төөгүзүнде буржуазия, массаны дарлаарыга амгы-үеде ышкын ыччар канда-байызын, капитализм чүс-чүс миллион ажалчы-чоннарга мындыг коргунчуг ядалат тү-регини таварыштырбайн турган. Яда-рал-түрегиниң болгаш аштың бүгү-

Ажалчы чонун культуразы, эртем-билиг дээр совет чазак, большевик-партия онза сагышты салып, чаа-чөп-школаарын, өөредилге черлерин улам-калбартып турар. Ындыг турбука, Улуг-Хем районун Шагаан-Арыг хоо-райда 1950 чылдың октябрьде ажал-чоннары аныктарының кезжээк школы-зы сөөлү үеде шуут хагдыган.

Школанң директору турган Күнүчү-база амгы директор Шкаро оларын-харысалга чок ажалдааның өөре-дилгениң кандыг-даа херекселдирер-херек.

О. ХУНА.

бергелериниң күштөлип турары, калбак-херектедиг бараанырының өртүзүнчө моон сонгааргы өзери, акшаның үнө-чоткалыгының күштөлип болур. АКШ-та үндүргү дайн мурунда турган дең-гели-биле демдээрге бо бюджет чы-лында 8 катал, Англияда 4 катал, Фран-цияда 30 катал өскүлөн. Америк бур-жуа парлалыгынын билгениниң өзүлгү-алыгы, Трумэнниң чепсегезинин про-граммасын ботандырганының түнелинде-анаа кудуку американ кижилер арга-чоткун кырындан бодунуң оругларын-ның үжүндөн бежен хууга чедир көзөн-үндүргү кылдыр төлөп турар. Оң-биле-кады өскө өздүзү үргүлү болуп тур-лар. АКШ-та аш-чөмүң үрүмкент са-дарының өртөө 1949 чылда-ла дайн мурундаазында деңгелинден үш катал-оскен.

Англияда өртөктөр дайн мурундаа-зында 4—5 катал, Францияда болгаш-Италияда он катал өскөн. 1951 чылдың-баштай айларында бүгү-ле капиталист-тиг чурттарда өртөктөрдүн чаа-өзүш-күнү болуп турар.

Үндүргүлери улгатырып, өртөктөри-наартып турза-даа АКШ-тың, Англия-ның болгаш өскө-даа капиталисттиг-чурт-тарын чазактары ажал-төлөвирин — кудуладарының политиказын чоруду-турарлар. ажалчыларның ажал төлө-вирин бедилер дээр демисижиниң бүгү-ле орадынышкынын өлүгү-чү аргалар-биле басып турарлар. Оң-түнелинде боттук ажал төлөвирин кон-чү кудулап турар.

Шериг чепсезн бүдүрүп турары ха-маатының продукцияларын бүдүрүл-гезин кызырып турар, маршалыста-тынган чурттарда хамаатының продук-цияларын бүдүрүп турган чүс-чүс бу-дүрүлгө черлери хадгынын турар, муң-муң ажалчынар ажал чок артып наап-кудумчуларже үндүр октатырып турар.

Капитализмниң ханыг төөгүзүнде буржуазия, массаны дарлаарыга амгы-үеде ышкын ыччар канда-байызын, капитализм чүс-чүс миллион ажалчы-чоннарга мындыг коргунчуг ядалат тү-регини таварыштырбайн турган. Яда-рал-түрегиниң болгаш аштың бүгү-

Ажалчы чонун культуразы, эртем-билиг дээр совет чазак, большевик-партия онза сагышты салып, чаа-чөп-школаарын, өөредилге черлерин улам-калбартып турар. Ындыг турбука, Улуг-Хем районун Шагаан-Арыг хоо-райда 1950 чылдың октябрьде ажал-чоннары аныкт

Тайбың талазы-биле делегейниң Сталинчы шаңналдарының лауреаттарын улустар байырлап турар

КЫДАТ УЛУС РЕСПУБЛИКА

ПЕКИН. 1951 чылда «Улустар аразына тайбыңны быжыглаары дээш» деп шаңналдарны тысыр дугайында делегейниң Сталинчы шаңналдарының талазы-биле комитеттин доктаалы төп нар.

Тайбың талазы-биле делегейниң Сталинчы шаңналдарын тысырынга хол-баштырар «Тайбыңны камгалаары бол-гаш быжыглаары дээш» деп «Правада» солунуң мурнуку чүүлүндөн алган түүдү «Женьминьжао» солун пар-лаан.

ПОЛЬША

ВАРШАВА. «Улустар аразына тайбыңны быжыглаары дээш» деп делегейниң Сталинчы шаңналдарын тысыр дугайында дыңнадыгы тайылбырлаарын польша солуннар үргүлчүлөп турар.

«Жиче Варшава» солунуң бижээни болза, делегейниң Сталинчы шаңналдарының характери тайбың талаакчыларының Бүгү-делегей шимчээшканын бүгү-нүгү характери-биле чогуучалыг дүжүп, партиялык база партияны өвөс чүдүчүлүгүн, чүдүлгө чок коммунистер болгаш консерваторларын, «ак» болгаш «кара» кижилерин ол катыштырар турар. Сталинчы шаңналдарының лауреаттарының аразында коммунист, профессор Юлио-Кюри-биле кады протестант епископ чоран Артур Моултон бар. Корей херэжениер биле кады американы бар. Делегейде эң-не хой кижилер кыдат улустуң төлөөлүкчизи-биле кады Катышкан Штаттарга молчутуруп турар бичи мексика улустуң төлөөлүкчизи база шаңналган.

БОЛГАРИЯ

СОФИЯ. «Улустар аразына тайбыңны быжыглаары дээш» деп делегейниң Сталинчы шаңналдарын тайбыңны тыштарангай чеди демиселчилеринге тыысканын болгар ажилчы чоннарың канчаар-даа аажок өөрүп байырлап турарын «Работническо дело» солун апрель 9-та парлаан.

Димитровчу шаңналдың лауреады, хой станктарны суралгы лос аргакчы Лилияна Димитрованың меделээни болза:

— Тайбыңны Сталинчы шаңналдары болза бүгү делегейниң ажилчы чоннары амыдырал болгаш демократия дээш улустарың улуг демиселинге сорук кирип турар. Беш улуг күрүнелерин аразында Тайбыңны Пактызын чарар дугайында Тайбыңны Бүгү-делегей Чөвүлелиниң кыйгырынын адаанга бүгү ак-сетилдик кижилер боттарының холдарының үжүктөрүн салгылап бээр дээрзинге кым-даа дадалазаас.

Тайбың талазы-биле делегейниң Сталинчы шаңналдарының баштайгы лауреаттарын бистер, ажилчылар изи-биле байырлап тур бис деп Ворошилов

аттыг заводтун шалыпчызы Любен Наумов бижээни. «Улустар аразына тайбыңны быжыглаары дээш» деп делегейниң Сталинчы шаңналдарын тыысканы бол-за тайбыңның херээ дээш чаагай демиселче күш-ажалчы чач тилелгелерне бисти сорук кирип турар.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

ПРАГА. «Улустар аразына тайбыңны быжыглаары дээш» деп делегейниң Сталинчы шаңналдарын тысыр дугайында дыңнадыгы чехословак хой-ниги канчаар-даа аажок улуг өөрүшкүлүд-ди сонуургалы-биле уткаан.

Апрель 7-де ол дыңнадыгы Прага радиозунга дамчыткан. Апрель 3-те «Руде право», «Млада фронта», «Праце», «Лидова демократия» болгаш өске-даа солуннар тайбың талазы-биле делегейниң Сталинчы шаңналдарын тысыр дугайында материалдарны көскүлөп черлеринге парлааннар.

ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ. Тайбың талазы-биле делегейниң Сталинчы шаңналдарының лауреады, тайбың талаакчыларының шимчээшканын тыштарангай ажилдагычызы, суралгы француз эртемдөөн Фредерик Жолио-Кюрига «Юманите» солунуң корреспондентизи-биле беседазынга меделээни болза: «Улустар аразына тайбыңны быжыглаары дээш» деп делегейниң Сталинчы шаңналын меңээ тыысканын апрель 8-тиң эртенинде ха-ны улуг өөрүшкүлү-биле билдим. Меңээ тыыскан тайбыңны шаңналы дээрже меңээ эң улуг ажык-дузалыг, чү-ге дээрже, тайбыңның херээнге бодуну ханы бердинген үргүлчү көргүзүп турар шийтинген улуг улус ону тыыс-кан-дур».

Тайбың талазы-биле делегейниң Сталинчы шаңналдарының лауреады Эжени Коттоннуң «Юманите» солунуң корреспондентизинге меделээни болза:

«Тайбың дээш демиселге херэжени-нүн күштериниң ындыг бедик үнел чедип алганынга мен өзүлү-да аас-кемжитки болдум. Херэжениер бол-за быжык тайбың дээш демиселге улуг күш болур-дур. Мээң нүүрүмде бо шаң-нал-биле делегейниң херэжениериниң демократтыг федерациясында болгаш француз херэжениериниң Эвелелинде катыштып турар херэжениериниң ша-натканы ол болур. Бо улуг шимчээш-канын херэжениериниң кырылгезиниң ачызы-биле тайбың дээш демисел улуг күш-биле чоруп турарын меделгээр ужурлуг мен. Тайбыңның эң улуг кам-галакчызы — Сталинның адын када-галат турарының учурунда ол шаңнал онза укур-дузалыг болуп турарын маңа немеп чугаалаар ужурлуг мен».

(СЭТА).

Тайбыңның Пактызы дээш!

Румынияда ат салышкынынга белеткел

БУХАРЕСТ. Беш улуг күрүнелериниң аразына Тайбыңны Пактызын чарар дугайында Тайбыңны Бүгү-делегей Чөвүлелиниң кыйгырынын адаанга ат салышкынының чылдазы Румы-нияга чоксу хүннерде эгелээр деп турар. Чурттун бүгү хоорайларында болгаш суурларында массалыг хуралдар болгаш митингилер эршип турар. Тай-быңның бүгү-делегей Чөвүлелиниң бир дугаар сессиязының шийтирлерин шутт деткир дугайында болгаш Тай-быңның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң кыйгырынын адаанга аттарын салы-рынга боттарының бөлениниң дугайында ажилчы чоннар чагыс эл сеткилдиг меделеп туралар.

Сталин обласка, Клуен, Толшоара, Галац болгаш чуртун өске-даа областарында болган хуралдарда чүс-чүс мун ажилчылар болгаш албан хаагыттар, тараачынар Тайбың-ны Бүгү-делегей Чөвүлелиниң кый-гырынын чагыс үн-биле деткип, ол тоолуг документте ат салырынга белени илереткенер. Хуралдың кир-жикчилери боттарының саналдарында болгаш резолюцияларында тайбың дээш улустарың демиселди баштап турар Совет Эвилелинге болгаш тайбыңның тутунуң улуг тудукчузу И. В. Сталинга ханы өөрүп четтиришканын күзедерин илереткенер.

Румынияда эртемнер академиязы-ның сессиязынга эртемдөөн Тай-быңны Бүгү-делегей Чөвүлелиниң кыйгырынын адаанга аттарын салы-рынга боттарының саналдарында чагыс үн-биле хүлээп алганнар. Резолюцияда чугаалап турары болза, эртемдөөн боттарының эртем талазы-биле ажилын Румынияга социализм тургузушкунуң херээнге болгаш бүгү делегейга тайбыңны быжыглаарының херээнге бараан болдуларлар.

(СЭТА).

Чехословакияда „Тайбыңның походу“

ПРАГА. Чехословакияның телеграф агентствениң дамчыдып турары болза, тайбың талаакчыларының Че-хословак республикага организаста-тар «тайбыңның походу биле» холбаш-тыр моң адаанга чүдүлгөн чугаалап турар кыйгырынын чарлап үндүргөн: «тайбыңның походуна» боттарының кырылгези-биле чех болгаш словак улустар беш улуг күрүнелериниң аразына Тайбыңны Пактызын чарар дугайында Тайбыңны Бүгү-делегей Чөвүлелиниң кыйгырынын чүдүлгө деп көрүп турар эң-не шийтирлел байдал-биле илеретип туралар. Чехословакияның улугу ол походу боттарының кырылгези-биле Барын Германияны катал боо-чепселгээринге болгаш америк империалистерин чач дайын белеткелдеринге боттарының

удурланышканын илеретирлер. Тай-бың талаакчыларының чехословак комитети «тайбыңның походуна» идеялык кирилгези кырынын бол-гаш чаа дайын болдурабынчың талазы-биле боттарының шийтирлерин демдеп эртеринге республиканың бүгү хамагыттарын кыйгырып турар. Ол походу болза, чехословак улустуң Совет Эвилелинге болгаш улуг Сталинга улуг ынгышканын болгаш хүндүлели-нин тодоргай илеретинишканы болур. Ол походу кирилгези-биле капиталист-тик, колония болгаш хамаарыла-рыг чурттарың улустарының тайбың болгаш хосталга дээш чорудуп турар демиселинге сагыш-сеткил катыжыш-канын илеретирлер.

(СЭТА).

Тайбың дээш демисел күштөлип турар

ПАРИЖ. Тайбың талаакчыларының бүгү Францияда болуп эршип турар хуралдарында Тайбыңны Бүгү-делегей Чөвүлелиниң бирги сессиязының ший-тирлерин чугаалап көрү-биле ам болур деп турар кантоналдыг конфе-ренцияларга төлөөлгө соңуп турар. Оң-биле кады тайбың камгалагынын чөрчөк комитеттерин тургузуп турар. «Юманите таче» солунуң дыңнадып турары болза, ылаңгыя Нижний Пире-ней департаментиниң хоорайларында болгаш чурттагычылар чөлдеринге хуралдар болулаан. Ол департаментиниң тайбың талаакчыларының кантоналдыг конфе-ренцияларының бирээни Байон хоорай-га болур.

Амгы үгө чедир тайбың камгалагы-ның чурт комитети чок турган шуту чүгө 501 кижи чурттагычыг Дордоль-де Ольяктың бичи общиназында болган хуралга тайбың камгалагынын комитети соңгон, ол хуралга олуршканын шуттузу Барын Германияны катал боо-чепселгээринге удур бюллетенер-нин адаанга хол үжүктөрү салганнар. Хурал болза, Тайбыңны Бүгү-делегей Чөвүлелиниң бирги сессиязының ший-

тирлерин, ылаңгыя беш улуг күрү-нелерин аразында Тайбыңны Пактызын чарар дугайында кыйгырыларын чүдү-лүп деп көргөн.

Тайбың камгалагынын комитети Жи-ронд департаментиниң Каза общиназы-ның хуралында база тургустунган. Барын Германияны боо-чепселгээринге удур бюллетенериниң адаанга хол үжүктөрүн чылдазында талазы-биле кампания бүгү чуртта калбарып турар, амгы үгө чедир Шарант депар-таментинге 50 муң хол үжүктөрү чыг-дынган, Луар департаментинге — 60 муң, Верхняя Вьонна департаментинге — 45 муң, Эндр департаментинге — 92 муң, Шер департаментинге — 43 муң, Эндр биле Луара департаментинге — 63 муң хол үжүктөрү чыдынган.

Рон департаментиниң тайбың тала-лакчыларының чурт комитетиниң дын-далдыкн өзүгээр алырга, Лионун бир округта амгы үгө чедир Барын Германияны боо-чепселгээринге удур бюллетенге ол окрутун 23 муң чурт-такчыларының 20.310 кижизи хол үжү-ү салган.

(СЭТА).

Кореяда болушкуннар

Улустуң армиязының Кол командьаланың дыңнады

ПХЕНЬЯН. Кореяның Улус-демократ-тыг республиказының Улустуң армия-зының Кол командьаланың апрель 10-да меделээни болза, бүгү фронт-ларга Улустуң армиязының кезектери кыдат эки-турачы отрядтар-биле кады дайында удур кадыг-дошкун тулчуу-п-куннары чорутканнар.

Барын фронтта Улустуң армия-зының кезектери дайынын атак-аларын ойтур шаарын үргүлчүлө-п-лаан, дайынын дигриг кужуңга болгаш техниказынга улуг чадырлар-ны таварыштырып турган.

(СЭТА).

Кореяда часкы тарылга

ПХЕНЬЯН. Ам Кореяда часкы хову ажилдары түлүктөп турар. Бо чылын часкы тарылга дайынын берге байдал-лының үезинде эршип турар. Америк эжелекчилер чурттун көдээ ажил-агынынга улуг когаралдарны таварыш-тырганнар. Олар бүгү ажилчы мал-дарының 60 ажыг хуу бакын, көдээ ажил-агының бүгү чепсек херексел-дерин болгаш үезин фондуларын чок кылганнар.

Кадыг-бергелерни ажил эртери-биле тараачынарга дузалаар бригадаларын бир дем-биле организастааннар. Ол чо-рук тараачынарга улуг дузаны чеди-рип турар. Улуг дузаламчыларын чурт-тун бүгү ажилчы чоннары чедирген-нер. Көдээге дузалаарың дугайында казактың кыйгырынга хары кылдыр фабрикаларын, заводтарын, шахта-

ларын, рудниктерин чүс-чүс ажил-чынары, албан, будурулгелерин ал-бан-хаагыттары, бакын ээси херээ-женер болгаш өөреникчилер тараа-чынарга дузалаар дээш база кыска хуусаада часкы тарылганы доозар дээш көдөөлөргө чоруп туралар. Суурлар-же чүс-чүс агитаторлар болгаш пропа-гандистерин чоруткан. Моңуларның бүгү театрлары көдээ районнарга оюн көргүзгөрү-биле чоруп артистерин тускай бригадаларын тургускан.

Дына хой суурларда, волостилерд болгаш уездилерде эркен чылгызын бодаарга 10—15 хонук бурунгаар эрге чажар тараа культураларының тарыл-газы шагда-ла доозулган. Тараачынар орай тарыр культураларың тарыл-газынга белеткенип туралар.

(СЭТА).

Японияның компартиязының дөрт дугаар национал конференциясы

ШАНХАЙ. Токходун меделеп тура-ры өзүгээр алырга Японияның компартиязының түр төп удуртулга чери бүгү патриоттарга кыйгырыгын чарлап үндүргөн.

Кыйгырында чугаалап турары болза, февральда Японияга компартияның бүгү-ле организасталарында болгаш массалыг организацияларда компартия-нын кол-кол болуктеринде төлөөлөр олуршкан Японияның компартиязының дөрт дугаар национал конференциясы болуп эртен.

Конференция партияны мурунда туруп турар сорулгаларын чугаалажып эртен. Конференция ол ышкаш чурттун иштиги болгаш даштык байдалдары-ның айтырларын көргөн болгаш тайбыңны камгалагында болгаш Япо-нияның национал хамаарышпас чорук дээш демисели тилелгелиг болурунга бүзүрелдин илереткен.

Чагыс талаалыг тайбың керээзиге удур демисели күштөлдирер болгаш тайбыңны камгалаар демиселди шутт сорулгазы болуп турар бүгү талаалыг тайбың керээзин чарары дээш база национал хамаарышпас чорук дээш национал демократтыг фронтуну кал-бартып дугайында шийтирнин конфе-ренция хүлээп алган. Конференцияны кирилкчилери тайбың дээш улустуң организацияларының демиселин күш-телдирериниң эргенек чугулазын дем-деглээнер.

Конференция ол ышкаш партияны иштиги сагылга чуртунун быжыглаар талазы-биле организастыг айтырлар дугайында шийтирлерин хүлээп алган. Ол ышкаш партияның чаа уставының төлөвилени болгаш реакционерлерге удур шийтирлел демиселин дугайында резолюцияны хүлээп алган.

(СЭТА).

Францияның порттарында ажил соксадышкыннары

ПАРИЖ. «Юманите» болгаш «Ле-берасон» солуннарың меделелдерин өзүгээр алырга, шериг-далай будурул-гелериниң ажилчыларының 24 шак дургузунда ажил соксадышкыннарын-га чуртун аңгы-аңгы шериг-далай будурулгелериниң ажилчы чоннарының 85-ден 100 чедир хуузу киришкен.

Ажил соксадышкыннары-биле са-гыш-сеткил катыштырышканының демдээ кылдыр Францияның чоок-чоок

хоорайларында өске будурулгелериниң ажилчы чоннары кыска үеде ажилын соксадып, митингилер эртирилгез. Брестте 10 муң хире кижи киришкен массалыг митинг болуп эртен, Брес-тинин өске будурулгелериниң ажилчы чоннары Брест портуңу шериг-далай арсеналының ажил соксаткан ажил-чынары-биле боттарының сагыш-сет-кил катыжышканынын дугайында ме-деглээнер.

(СЭТА).

Тито—Ранковичиниң ёзу чурумунга югослав улустуң удурланышкыны өзүп турар

(Югослав политэмигрантларын солуннарының долчулалы)

Югославияны революция политит-тиг эмигранттарының «Социалистг Югославия дээш», «Интернационал-иниң тутунуң ада-биле», «Нова бор-ба» болгаш «Напред» деп солуннары Югославияда байдалды, Тито — Ран-ковичиниң фашистг бөлүгүнө удур юго-слав улустуң демиселин, чуртта поли-тиктиг кризистин өзүп турарын калба-биле чырдып турар.

Югославияны ажилчы чоннарының байдалы улам-на аар берге болуп турар. «Социалистг Югославия дээш» деп солунуң меделээни-биле алырга эртен чылдын ажилчы кижин бодунуң шалыны-биле бодунга эргенек чугула керектик чөм продукт сатып ал шыдаас турган деп Югославияны тусай статистиказы бичи айтып турар. Бүдүрүлгө ажилдыг таварыш-лардан хүнүн-не 300 муң ажилчылар ажил кылып шыдаас болуп үнүп ту-рар. Хой бүдүрүлгө черлеринде, чикээ Риекада «Май 3» болгаш «Торпедо» деп заводтарда ажилчыларын 70—80 хуузу туберкулёз аарыгыг болуп турар. Фашистг күчүлөөшканын аар берге-зин билгеш, югослав ажилчы чоннар өлүрүлгө болгаш дарыялга удур, хлеб дээш, амыдыралдык эргелери дээш де-миселче көдүрүп үнүп турар.

Амыдыралдың негелдеси-биле үнгөн ол чаяагар демисел болза, коммунисти-нин удуртулгазы-биле фашистг чурум-га удур, америк империалистериниң та-лазында чурттуң национал байлакты-нын дээрбедеп турарында удур чурттуң хамаарышпас чорук дээш, тайбың дээш организастыг политиктиг демисел болуп турар. Югослав улустуң демисели ян-зы-бүрү хевирлиг болуп, фашистерин шериг-полицийни отрядтары-биле боо-

чепсектиг тулчуушкуннар безин болуп турар. Югослав пролетариат улам-на орга-низастыг болуп турар. Чурттун эконо-миканын дайын белеткелинге чатыргып дээш фашистерин будурулгө планнарын югослав ажилчылар күчүсүрбейн ту-рарлар. «Социалистг Югославия дээш» солунуң меделээп турары болза, ажил-ды массалык-биле өгөжөөр кылбас болгаш ажилга үнмөс чоруктун түң-дө 1950 чылдың 8 айларының дур-гузунда Югославияга 120 миллион ажилчын хүнөөр халас эртен. Бюджет-ке 35 миллиард динар (югослав аш) когарал болган болгаш шериг үлөтү-рүнүн продукция будуруп үндүрери 30 хуу кызырылган.

«Интернационализмниң тутунуң ада-биле» деп солунда парламентин «Бел-градтын ажилчы чоннары Титоң дээр бечилеринге удур демисежип турар» деп чүддө бижип турары болза, Юго-славияның найсылалының пролетариады гитлерин эжелетке удур хосталгалыг шимчээшканын үезиниң дуржулгазын ажиллап турар. «Изо Лола Рибер», «Индустрия моторов», «Пролетар» деп заводтарга, демир орук мастерская-ларга болгаш өске-даа будурулгелерге ажилды өгөжөөр кылбас чоруктун түң-нелинде будуруп үндүрер чүдүлгөн деңгел алдан ажыг хуу кызырылган. Пароход септелгезин «Чукарица» деп будурулгө чери чарын чыл планын чүгө 53 хуу, «Ремонт» деп будурул-гө — 42 хуу күөсеткен. Ажилчы чон-нарын организастыг демиселинде кор-каш, югослав фашистер 1950 чылдың дургузунда профвизилдериниң 9.746 «чизиничи» ажилдакчыларын ажилдан калаштырган.

Хлеб болгаш норманы өзөөжөдүр ду-гайын болгаш бир дугаарда хергелети-кер продуктуларын өртөктөрүн ул-гатырар дугайында фашистг казактың чарлынын соонда Белградтын кудум-чуларында хой саныг лозуннар тара-тынган. Ол лозуннар болза, фашизмге удур демисели күштөлдиреринге бол-гаш титочуларын политиканын сойга-ла илеретиринге кыйгырып турар. Ло-зуннарың хой-ле Ходжа Милетич кудумчуга, Красный Крестиге, Чуна-ригге, Патилуйга болгаш өске-даа ажилчыларын районнарга таратынган.

«Нова борба» солунуң меделээп ту-рары болза, Смедово металлургия за-водунга хүн бүрүл-де 400 ажилчынар ажилга үнмөй турар, Вареш хоорайда заводта шой эзилдириниң 35 хуу өзөөжөн, Зеницада каң эзилдирер за-водка каң кылып үндүрери чагыс-ла айда безин 4.300 тонна өзөөжөөр, за-водтон сентябрде 1.300 ажилчылар үнгөн. Есеница хоорайда каң «эзил-дер печкаларын каң кылып үндүрери айда 3.000 тонна кызырылган, а ажил-ды үрей кылыры 50 хуу көвүдөн. Ме-таллургия ажилчылар болза, оларын будуруп үндүргөн каны агрессия дайын хергелелин кирерин күзевей, буду-рулгө черлерин кагыш үнүп чоруп ту-рарлар. Металлургия үлөтүрүнге чаа ажилчынар мобилизастарының планы чүгө 30—40 хуу күөсеткен.

Истрия ажилчынары ажил телеви-яни кудулатканыга удурланышканы-ның демдээ кылдыр организастыг ажил соксадышкынын чоруткан. 1950 чыл-дың ноябрь 15-те болган ажил сокса-дышкыныга Копарский районда «Три-естина» деп будурулгө чериниң болгаш Истра хоорайда «Бидил» болгаш

«Бор» деп будурулгө черлериниң ту-ла ажилчынары киришкелен.

Тито—Ранковичиниң бөлүгүнө удур югослав дажылдар иденкейлиг демисе-жип туралар. Рудниктерде болгаш шахталарда 1939 чылда ажилдап тур-гандардан үш катал хой ажилчылар ажилдап турар. Бичназда-даа югослав ажилчынар экспорт планын күөсүт-бейн, хөмүр-даш болгаш демир дажы кызып үндүрериниң деңгелин кудула-дып, ажилдан дезил чоруп туралар. «Бор» деп рудникке демир дажы ка-зып үндүрери 25 хуу өзөөжөн, Треще-ге свинец казышкыны 20 хуу куду-лаан. Брезега 1950 чылда хөмүр-дашты ооваал үндүрери дайын мурунда-зында 40.000 тонна өзөөш болган.

Югослав фашистер ажилчы чоннарга удур өлүрү чорукту болгаш каргыс дошкун чорукту күштөлдирип турар. Чокто чаа Крекеге титочуларга удур пропагандистг материалдарын ажил-чылар ортузунга таратып турган ча-жыт организацияны кижигинери суд-тава.

Югославияның демир-орукчулары тайбың дээш иденкейлиг демисежип, шериг материалдары сөөртүрүн болду-байн, демир орук транспортуна кога-ралдарны таварыштырып турар. 1951 чылдың ий айларында станцияларга 132 муң вагоннары чүдүрерин сазда-ган. Югославияда поездилер хонук бү-гүзүл-де нитизин-биле 500 шак озал-дат турар.

Югославияны порт ажилчынары-ның тайбың дээш демисели күштөлдө-лүп турарынын дугайында меделээни югослав политэмигрантларын солун-нары чоктоа парлап үндүргөн. Адриат порттарында чүк чүдүрүрү-биле мо-билизастаткан 24 муң ажилчынар болгаш тараачынар «Тайбыңны ман-зас, тайбыңны чаалап алыр» деп ло-зунуң ада-биле демисежип турар. Суматкы болгаш Риеканың ажилчы-нары 1950 чылдың ноябрьде шериг чеп-сектери чүдүргөн 800 вагоннарын

чүгүн дүжүреринден ойталааннар. Ол-ла меделээ чугаалап турары болза, будурулгөге танкалар кезектери кылы-рында, шериг быжылаашкынары ту-дарында хергелээр материалдарын да-жылаарында болгаш өске-даа ажил-дардан ажилчынарың ойталаар чо-рундары сөөлгү үш айларын дургу-зунда 100 ажыг удаа болган.

Тито-Ранковичиниң фашистг корум-чурумунга удур демисел югослав ко-дээге база калбарып турар. Фашистг дээрбеделиг кол аар бергези күш-ажилчы тараачынарга таваржып турар, ынчаарга титочу кооперацияда болгаш оң даштында кулактар байывшан турар. Күш-ажилчы тараачынар фа-шистерге тараа болгаш аш-чөм дужаа-рын күзевейн турар.

Сербияга 1950 чылдың сөөлгү квар-талында үлгү белеткелениң планы чүгө 18 хуу үндүрүп төлөглөзүниң планы 16 хуу күөсеткен; Хорватияга мал бе-леткелениң планы 21 хуу, а картофель-дин — чүгө 16 хуу күөсеткен, та-раачынарың удурланышканының түңүлениде күсүк тарылга планы чүгө 58 хуу күөсеткен. Албадалдыг ажил-че тараачынары мобилизастарының планы күөсетимей барган. Ол план Даламацияга 1 хуу, Карловац обласка—11 хуу, Риека обласка — 2 хуу болгаш өске-даа черлерге база-ла ынчаар күө-сеткен. Бүгү Хор